

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl. ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 19. svečana 1886.

List 8.

G o v o r

pri občnem zboru katoliške družbe 26. januarja
1886.

(Konec.)

Tudi sicer se je družba vdeleževala slavnih svečanost, in zastopala celo katoliško deželo, n. p. že l. 1873 je ob priliki 900letnice Praške škofije k dotični slovesnosti vabljen poslala primerno častitko in lastnega svojega zastopnika v Prago; l. 1877 se je vdeležila velikega zbora Avstrijskih katoličanov na Dunaju po treh zastopnikih; l. 1879 je obhajala s slovesno službo božjo cesarjevo petindvajsetletnico in tudi svojo desetletnico. Za svečanost tisočletnice ss. Cirila in Metoda, ki imata za Slovane v verskem in slovstvenem oziru neprecenljive zasluge, je družba lansko leto z veseljem storila, kar ji je bilo mogoče, da je povzdignila to redko slavnost. Tako je delovala na vse strani za dobro reč in si s tem tudi povsod veljavo pridobila.

Za svoje namene sploh in tudi za razvedrenje duha je naša družba v tej dobi v zimskem času večkrat napravila močno priljubljene tombole, ktere so po svoji osnovi zbrane ude ne le razveseljevale, temuč jim tudi dušno koristile (miscuit utile dulci). Začenjale so se namreč s primernim nagovorom, ki je bil poljuden, kratkočasen, pa tudi podučljiv z ozirom na poslušalce in cerkveni čas. Zraven razveseljevanja je imela še višji namen, namreč dobrodelni, ker so se čisti dohodki obračali vselej na dobre namene, bodi si družbine potrebe, Vinc. družbo, ali sicer za revne in nesrečne doma ali drugod. Zato so bile tombole vsako leto dobro obiskovane ter so s podukom koristile tudi tistim, ki se sicer ne morejo vdeleževati večernih govorov.

Že po prvem členu svojih pravil ima kat. družba tudi namen: „posebno pospeševati keršč. kat. odrejo“. Z ozirom na to nalogo in zavoljo nujne potrebe se je družba pred tremi leti lotila novega početja, ki je bilo silno potrebno in je od začetka obetalo prav vreden uspeh. Znano je, da je v Ljubljani že več let velika tovarna za izdelovanje raznih verst tobaka. V tej tovarni je veliko (blizu 2000) mladih delavk iz mesta in z dežele, ki si s poštenim delom služijo potrebni kruhek, pa so. več del malo podučene in slabo nadzorovane, v velikih nevarnostih v нравnem oziru. Že več let se je skerbno premišljevalo, kako bi se dale te nevarnosti vsaj zmanjšati, in malo podučeni potrebni poduk pre-

skerbeti; kajti gorje sedanjemu in prihodnjemu rodu, ako se ženska mladost spridi, in zaide na pot pregrehe ali celo nevere! In kaj je bolj grozno, kot popačeno ženstvo, ki okuži vse kroge in slepo leti v strašno brezno! Tako dušno in telesno nesrečo po moči odvracovati, je želel in skusil tudi družbin odbor z napravo primerne šole za delavke iz mesta, in si zvoli v to sverho posebin odsek.

Ta odborov odsek povabi in naprosi nektere gospé in gospice, da bi hotle iz kerščanske ljubezni prevzeti to sicer težavno pa potrebno podučevanje; to blage gospe prec obljubijo in radovoljno prevzamejo. Oglasi se od začetka toliko delavk, da je bilo premalo ena soba. Zato družba poprosi mestno gosposko, da dobrotljivo dovoli za večerni šolski poduk dve sobi v redutu, in takoj se začne poduk v ženskih ročnih delih in v potrebnih šolskih predmetih; kerščanski nauk pa prevzame duhoven zmed odbora. Prav veliko sadu je obetalo to novo podvzetje, in veselje je bilo videti zvečer po trudnem dnevnem delu dve polni sobi ukaželne mladosti. Le škoda, da je prvotni ogenj kmalu začel pojemati in se je število šolaric močno zmanjšalo; toda po zimi jih je bilo še zmirej toliko, da trud učiteljic in mala družbina pomoč ni bila zastoj; z modrim prenovljenjem, s skerbno požertovalnostjo, z boljši gmotno podporo in s kakim primernim razvedrovanjem bi se bila vsaj ena soba kmalu spet napolnila. Ta nasvet je podpredsednik stavil pred tremi mesci v odborovi seji, toda odbor ga je odvergel; ko bi bil z zaupanjem to dobro podvzetje podpiral in oživljal, bilo bi se morda ohranilo. Dvomim, da bi bil slavni zbor s tem pravo zadel. (Morebiti bi se dala misel na novo povzeti in reč še enkrat poskusiti. Vr.)

S k l e p.

To je kratek pregled v poglavitnih potezah o 17letnem delovanju kat. družbe. Vsajeno drevo se je krepko vko-reninilo in skozi vsih 17let se ni posušilo, temuč rodilo je mnogo raznoternega sadu: budila se je namreč katoliška zavest pri vsaki priložnosti z raznimi sredstvi; tudi dela ljubezni je družba skazovala na vse strani, domačim in ptujim, ker ljubezen vse obsega; še bolj je bila skerbna za duhovna dela ljubezni in je zato po moči gojila po-božnost in čednost, resno pa zavračala pregreho in pohujšanje, branila je pravice sv. cerkve in odbijala nasprotne napade. Gotovo je to dober sad, kakoršnega je

rodilo dobro drevo naše družbe. Res vspeh ni velikansk, pa ne more se tajiti, da je bila po svojem namenu vsestransko delavna in je po svoji moči s skromnimi pomočki veliko dobrega izveršila, kar bi se brez nje ne bilo izveršilo, in je večkrat v burnih časih in pri slovesnih priložnostih zastopala celo deželo; s tem je veliko pripomogla k javni veljavnosti naše kat. dežele, da se ji ni treba bati pravične ocene od nobene strani. Kdor bi ji pa očital, da premalo stori, naj pride in napravi bolje, ložej je grajati kakor delati; zraven naj pa pomisli, da s tako skromnimi duševnimi in gmotnimi močmi družba ne more čudežev delati, ne palač zidati. Tudi naj nihče sebično ne toži: saj nimam nič od družbe! Ako je to res, ali nisi tudi sam kriv, ker si morda le telesno pri družbi, duševno pa spiš in se ne pustiš zbuditi. Sicer je res, da udje po deželi nimajo tolike koristi od družbe, ker se ne morejo vdeleževati družbenih kratkočasnic in govorov; toda pri družbah so vsi udje eno skrivnostno telo, in zato ne sme reči n. pr. noga: kaj mi pomaga roka? vsi udje si vzajemno pomagajo, ker tu gre za občno korist; kar naravnost tebi ne haeni, bo pomagalo drugim; v družbah je neobhodno potrebna požertvovalnost za dobro reč, za občno korist; sebični izgovor: Kaj imam od družbe, je nasprot pomenu družbe, je smert vsacega društva. Le glej in uči se od nasprotnikov, glej n. pr. dan danes glasoviti Schulverein, kako s skupnimi močmi združeni delajo za svoje piškave namene, kako ga neprenehoma razširjajo, kako požertvovanje razodevajo s delom in denarjem. Ali nas ne ošramoté s svojim delovanjem? ali bomo mi zgovorov iskali in roke križem držali, nasprotnik pa bo sijal ljuliko med dobro seme naše njive?

Ne bom odgovarjal na druge ugovore, bodi si udov ali neudov; radi pa prejmemo dobre misli in svete od slehernega, komur je resna skerb za dobro reč, k čemur še z živim prepričanjem rečem: Treba je in upamo, da se bo žlahtno in rodovitno drevo naše družbe tudi še za naprej vapešno oskerbovalo in ohranilo, ker nadjamo se, da bo še tudi v prihodnosti donšalo dobrega sadú in nam bo še vedno služilo v zdravilo in brambo zoper stare in nove nevarnosti. Še več, treba je družbo vterjevati po duhu in po telesu, t. j. po duhu jo oživiti za večji delavnost in zdatnejši vspeh; po telesu pa skerbeti, da se čedalje bolj razširja, zlasti pri omikanih možkih, da zadobi več delavne in gmotne moči.

Veselo nado gojim v sercu, da ravno današnje počastenje naše družbe po mil. g. knezu bo obudilo v družbi novo življenje in delovanje, pa bo tudi privabilo k večjemu vdeleževanju in obilnišemu pristopu raznih udov iz vsih stanov. S to nado in v to sverho ponižno priporočamo Vam, milostljivi gosp. knez, kot dobremu, za vse dobro gorečemu očetu, to milo domačo hčerko (družbo kat.), da blagovolite jo milostljivo sprejeti v svoje visoko zavetništvo! S to terdno nado gotovo v smislu vsih pričujočih iz serca zakličem: Bog Vas ohrani, presvitli gospod, zdrave in krepke v obilno korist in mnogi vspeh vsacega dobrega početja! Udom pa rečem: množite se po številu in rastite po gorečnosti, sebi in drugim v korist! Vai družbi naj veljá tudi zanaprej prav krepk in potreben: Vivat, crescat, floreat!

Dr. Čobašek.

Sveti Jožef.

„Pojdite k Jožefu!“
I. Mojs. 41, 45.

Sv. Izidor pravi: „Jaz sem to misli, da med priprošniki pri Bogu je za preblaženo Devico naj mogoč-

nejši sveti Jožef.“ Pa ne le ta veliki svetnik, sv. Izidor, tudi drugi cerkveni učeni, in vai pobožni so te misli. Naj ta revni spis to imenitno misel nekoliko pojasni!

To je gotovo, da imajo svetniki neko moč, neki posebni vpliv na nas popotnike v tej solzni dolini pozemeljski; in to nam je v tolažbo in v zveličanje naše. To resnico nam poterjuje stari in novi zakon Abraham je prosil Gospoda, naj bi Sodomi in Gomori zažugano kaznen odvernil zavoljo pravičnih, ki v teh mestih prebivajo. In sv. pismo nam pripoveduje, da je Gospod na Abrahamovo priprošnjo to privolil. ako le malo pravičnih tam našteje. Znane so zmage Izraelcev, s kterimi so premagali svoje sovražnike na priprošnjo svojih svetih vodnikov. Koliko milost, koliko dobrot je dodelil Jehova izvoljenemu izraelskemu ljudstvu samo zavoljo njegovih svetih očakov! Kakor je Bog v stari zavezi po svoji pravici in svetosti zavoljo grehov edinega vse ljudstvo tepel — spomnimo se nadlog, s kterimi je udaril celi Egipt zavoljo faraonove terdovratnosti — tako je tudi v svoji dobroti in milosti zavoljo posamesnih pravičnih celo deželo osrečeval s svojim blagoslovom, kar vidimo spet v Egiptu zavoljo bogoljubnega in čistega Jožefa. Tudi Bog in začetnik nove zaveze, Jezus Kristus, je mnogo svojih čudežev storil na priprošnjo svojih aposteljnov in svoje ljubljene Matere Marije. Saj je preblažena Mati njegova sprosila prvi očitni čudež v Kani na Galilejskem. In na prošnjo aposteljnov je Gospod v pušavi blizo Galilejskega morja veliko tisoč ljudi prečudno nasitil.

Da imajo svetniki Božji posebni vpliv ne le na posamezne ljudi, ampak na cele kraje in ljudstva, kar nam spričuje sv. pismo, je pobožna misel vseh časov in keršanska navada vseh stoletij, da se namreč verni na priprošnjo svetnikov zanašajo; v tem nas poterjuje tudi naznanjenje našega serca. To vemo, tega dvomiti ne smemo, da ljubezen je močna kakor smert, da seže tudi unkraj groba. Kako bi toraj svetniki in izvoljeni se ne spominjali svojih bratov in sester na tej zemlji? Tudi pozemeljski oče se dobrega skazuje celi hiši, ko ga njegov naj boljši otrok, ljubljenec njegovega serca, kaj prosi. Tudi pozemeljski oče marsikteremu nagajivemu otroku odpusti zasluženo kaznen zavoljo mile nedolžnosti družega. Ker smo prepričani, da dobri in nam ljubi ljudje imajo neko moč, neki vpliv na naše sklepe; moramo tudi spoznati, da svetniki imajo s svojo priprošnjo pri Bogu nekako moč in svoj vpliv.

Se vé, da ta moč Boga zoper njegovo voljo nikoli siliti, ali se njegovi Božji volji naravnost ustaviti ne more. Tudi ni ta moč svetnikom dana kot zasluženje ali v plačilo; ampak je le nezasluženi dar Božji, milost Božja. Tudi ta moč se mora podvreči večnim naredbam Božjim ter je le v vsegamogočnosti Božji, ker Bog z njo svoje svetnike poveličati hoče. Svetniki imajo to prečudno moč ne iz lastne popolnosti; ampak le, ker jo jim vsegamogočni Bog dá. In to jim Bog lahko oduzame, ali jo po svoji modrosti jim omeji.

Bog svojim svetnikom ta mogočni vpliv daje v posebno plačilo za zasluge, ktere so si pridobili s svojo svetostjo in pravičnostjo, s svojimi junaškimi čednostmi, s svojim pokorjenjem, s svojo vdanostjo, svojo vnemo za čast Božjo in za zveličanje bližnjega; in sicer le po zaslužanju Jezusa Kristusa in s svojim zvestim sodelovanjem z Božjo pomočjo. S tem pa Bog nič ne zgubi od svoje slave in nič ne zgubi od svoje moči. Saj tudi kralj svoje časti ali svoje moči ne zgubi zato, ako je zasluženim možem nekaj privolil. Saj oče zato ne zgubi svoje veljave, ako svojemu dobremu in zanesljivemu sinu nekaj deljenja svojega premoženja prepusti v blagor celi hiši. Tako so svetniki zmiraj le aližabniki ali oskerbuiki Božji po neskončnem zaslužanju Kristusovem.

Prejeto moč zveršujejo le s svojo priprošnja pri Bogu, v spominu na besede sv. pisma, ki pravi, da veliko premore molitev pravičnega pri Bogu. Oni ne pravijo, kakor Vsegamogočni: „Naj bo!“ in se zgodi; ampak prosijo Boga, da naj se zgodi, in Bog po svoji sveti volji to dopusti. Se vé, da tudi nam veljá beseda Gospodova: „Prosite, in bote prejeli!“ pa vendar je gotovo, da kdor bolje, svetejše prosi, bo prej in več dosegel, ker pravični Bog tudi svoje darove prošnjam in zasluženju primerjeno deli. Prošnja izvoljenih Božjih, prošnja svetnikov pri Najvikšem več veljá, kakor prošnja naša. In ravno v tem je sprednost in moč svetnikov.

Iz tega pa je razvidno, da zmed vseh svetnikov za preblazeno Devico Marijo je pri Bogu naj mogočniji sveti Jožef, in da on je naj bolj vreden našega zaupanja in našega češenja.

Nekako podoba njegove veljave v nebesih in njegovega mogočnega vpliva imamo v sprednostih egiptovskega Jožefa. Da bi faraon Jožefa za njegovo zasluženje nekako poplačal, mu njegovo modro vrvanje nekoliko povrnili, ga je izvolil hišnika svoji hiši, ga je postavil neomenjenega gospodarja svojega imetja, ter je zapovedal, da naj se njegovim poveljem vse podverže. Ko ga je povzdignil za namestnega kralja v Egiptu, mu je izročil pečat svoje kraljeve oblasti ter mu dal pravico, da po svoji volji deli vse darove. Slednjič je zavrnil na Jožefa vse, ki so kaj prosili, da so svoje želje dosegli po njem, pa tudi njemu svojo hvaležnost skazovali. Egiptovsko polje se je bilo posušilo, shrambe so se spraznile, starčki so zdihovali, otroci so kruha prosili, mnogi so lakote vpili, ma'ere so obupljivo tarnale v sedmih nerodovitnih letih: Kaj bomo počeli? kaj bomo jedli? kako se ohranili? „In ko je Egipt začel stradati, je vpilo ljudstvo k faraonu in živeža prosilo; on pa jim je odgovoril: Pojdite k Jožefu, in karkoli vam on poreče, storite. In Jožef je odperl vse žitnice in je prodajal Egipčanom.“ (I. Mojz. 41, 55, 56.) Pa tudi iz bližnjih dežel so hodili k njemu po živeža; tako, da je njegovo ime povsodi bilo češeno.

Vse bolj čudne, vse bolj veljavne so pa predprave svetega Jožefa, rednika Gospodovega; pa so tudi veliko bolj pripravne, da v nas obudé veliko in neomahljivo zaupanje vanj. Ne pozemeljski kralj, ampak vsegamogočni Bog ga je s svojimi gnadami obsuti blagovolil. Postavil ga je gospoda in gospodarja sveti družini. Hotel je, da je njegov lastni Sin, od vekomaj z njim enega bitje in ene nature, svetega Jožefa vbogal in mu bil pokoren. Izbere ga izmed vseh ljudi kot kralja, ko ga stori svojega namestnika, ter mu celo dá pravico, nositi njegovo ime in se zvati očeta njegovega edinorojenega Sina. Po sv. evangeliju ukaže po celi zemlji, vsa stoletja oznanovati, da se imenuje Jožef oče Kralja vseh kraljev, da naj se vsi vanj zaupljivo ozirajo in si po njem serce kralja pridobijo.

Cerkev pozná veliko moč svetega Jožefa; zato moli in nas uči moliti: „Naj nam, prosimo, Gospod! zasluženje ženina tvoje pravičete Matere Marije pomaga, da kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno.“ Sv. Tomaž Akvinski pravi, da vsi svetniki imajo od Boga posebno moč, da nam v raznih potrebah na pomoč pristopijo; svetemu Jožefu pa je dano, da nam pomaga v sleherni potrebi, da nas podpira pri vsakem opravilu, in da varuje vse, ki z zaupljivim srcem se k njemu zatečejo. Sv. Barnardin Sienski pravi, da Jezus v nebesih nadaljuje, kar je tu na zemlji delal; da namreč svetemu Jožefu sinovsko spoštovanje skazuje. In veliki častivec svetega Jožefa Gerzon pravi, da beseda svetega Jožefa je kakor beseda gospodarjeva, je kot povelje, naj se on oberne kot mož do svoje žene ali kot oče do sina. Mojzes je bil le vodnik izvoljenemu

izraelskomu ljudstvu, in vendar mu je Bog toliko oblast čez se prepustil, da je bila njegova prošnja kot nekako povelje, ko je za pregrešno, svojeglavno ljudstvo molil. Mojzes je skoraj da Gospodu roke zavezal, da hudobnežev ni udaril, dokler je Mojzes to storiti branil. Ko je Mojzes prosil za ljudstvo, mu je Gospod djal: „Vidim, da je to ljudstvo terdovratno; pusti me, da se vname moja jeza zoper nje, in jih pokončam.“ (II. Mojz. 22, 9, 10.) Koliko veljavnejša, koliko močnejša bo še prošnja, s katero Jožef za nas prosi pri naj vikšem sodniku, kteremu je bil tu na zemlji vodnik in rečnik? In ker je pisano, da Bog spolnuje voljo tistih, ki se ga bojé, bi se li ti mogel ustavljati volji tistega, ki mu je s toliko zvestobo in ljubeznijo služil in ga toliko časa ljubeznjivo hranil? Ako Jožef Božjemu Sinu pokaže svoje ožuljene roke, ki so toliko zanj delale; ako mu pokaže pot, kterega je zanj pretakal, da mu je prislužil vsakdanjega kruha; ako ga prosi pri vsem, kar je v tridesetih letih zanj storil; mu li zamore prošnje odbiti? Zraven pa pomislimo, s koliko ljubeznijo, s koliko gorečo vnemo prosi sveti Jožef za nas, ki smo njegovi bratje, njegovi otroci, za ktere je njegov nebeški Rejenček smert prestal! Zato nam kliče sv. Terezija: „Oj, da bi jaz mašnik bila, obhodila bi vso zemljo, pa bi kristjane prosila, naj vendar bolj časté svetega Jožefa. Karkoli sem po njegovi priprošnji želela, sem vse prejela.“ (Konec našt.)

Križi v judovski šoli.

Eden madjarskih listov pripoveduje, da judovska občina v Nitri na Ogerskem je sklenila, da v judovski ljudski šoli se pri dodajanji (adiranji) ne smé več rabiti znamenje + in ne pri poštevnanji (multipliciranji) znamenje X, ker prvo kaže stoječi in drugo ležeči križ.

Ta je pa lepa!

Toda, kaj bojo Nitranski judje imeli vse opraviti, ako hočejo doslednji biti in vse križe iz šol potrebiti, kakor doslednje tudi drugod! Poglejmo.

Naj prvo ostanimo v judovski šoli. Križ ima že samo na sebi vsak človek, sej pravimo na primér, da človeka včasih „križ boli,“ menda tudi juda? Potem ima človek, najberže tudi nitranski jud, polno križev: križ v obrazu, križe v glavni čepini (njenih upogih), in kakor zdravniki vedó (menda tudi judovski?) križe v možganih, v čutniških nitkah, ki deržé po obeh stranéh v rame in roké. Lejte tedaj, koliko križev ima učitelj judovske ljudske šole v Nitri pred seboj — kolikor otrók, toliko velikih križev, in potem še na tisuče manjših in malih križev in križcev! ... Vse te križe mora judovski učitelj doslednje pokončati, kajti križ je podoben križu. Toda, kaj pa porekó judovski starši, ako jim učitelj namesto šolskih otrók pošlje domú mésto stertih kosti in mesa! In poslednjič, kaj bode z učiteljem samim, kajti on sam s svojim životom je ravno taki križ in ves poln križev! Kdo bode pa njega znébil križev?

Toda, pojdimo iz šole na prasto. Ako so nitranski judje doslednji, bodo pokončavali križe tudi zunaj šole. Recimo, da se hočejo nad križi svojega lastnega ubozega života znositi še le naj poslednjič, pa kaj imajo še poprej vse storiti! Poglejmo:

Vsaka ribica v vodi plavajoča, vsaktera tica pod milim nebom ferčajoča dela podobo križa. Tedaj morajo nitranski judje vse ribe v vodi in vse tice pod nebom pokončati: kaj pa Madjari porekó? Pa sej tudi goveda imajo svoj herbet in torej „križ.“ Drevo z vejami dela križe in tako tudi veje z vejami. In zdaj — kako ho-

čejo vse drevje posekati in pokončati? . . pa sej tudi sekira sama s svojim toporiščem kaže saj dobro polovico in še malo več križa. Tudi druge zéli in cvetlice s štiblo in razrastki imajo podobo križa. Križe nahajaš pogosto v rokah s potoči, ki se vanje zlijajo; najdeš jih v gorah z njih stranskimi bardi in razgorovji. Sv. Francišk Asiški je v vsakem dresu opazil križ Kristusov.

Kdor hoče vso natoro bolj natanko opazovati, bo vidil še več tacega — povsod bo našel podobo križa. Duhoviti možje spominjajo zato, kako da je Bog že pri stvarjenji neštevilnim rečem vtisnil podobo križevo, da bi se ljudje pogosto spominjali križanega Zveličarja vesoljnega sveta.

Očitno je tedaj, da judje v Nitri bi morali svet podreti in sami sebe z drugimi ljudmi pokončati in potrebiti, ako bi hotli vse križe s sveta spraviti.

Ali niso tudi te znamnja in prikazni v naravi jasni dokazi za vero križanega Odrešenika? Kdo sovraži križ? . . Hudič, judje, nekteri naj gerših poganov in nekteri še gerši kristjanje, kateri so že v kakih družih strahovitih pregrehah pogreznjeni. Škof Brunoni je o svojem času naznanil, da pri katoliških pogrebih v mestu Aleppu celo mohamedanski vojaki, ki gredo pred križem, silijo vse, ki jih na potu srečajo, če so tudi turki, da pred tem znamenjem odrešenja se morajo spoštljivo obnašati.

Sv. Janez evangelist je nekemu malikovavcu hotel dokazati, da vera v Jezusa Kr. je edinoprava vera. Podali so mu kupo z ostrupenim vinom in hotli skusiti, če ta pijača ne bo škodovala njemu, ki veruje v Kristusa. Sv. Janez vzame kupo, naredi čez njo znamnje sv. križa, in zdajci se ves strup v podobi kače iz kupe vzdigne, apostelj pa potem brez nevarnosti pijačo izpije. Nekaj podobnega se bere v življenji sv. Benedikta.

Sv. Edita, hči angleškega kralja Edgarja, je vsako delo, vsako pot pričela z znamenjem sv. križa. Trinajet let po njeni smerti je bila na povelje sv. Dunstana na bolj častitljiv kraj pokopana. Takrat so ves njen drugi život našli strohnjen; le samo palec desne roke je bil ves lep in nestrohnjen; kor z njim se je tolikrat v življenji pokriževala.

O letošnjem letu.

O letošnjem, boje osodovitem letu in o koncu sveta se letos veliko govori, in huda napovedovanja vznemirujejo prosto lahkoverno ljudstvo. Morebiti bo marsikteremu vstreženo, ako priobčimo, kar je ranjki gosp. Furmaher o tem mislil in zapisal.

Kdaj bode konec sveta?

Na to vprašanje g. Furmaher tako odgovarja:

Prederzno bi bilo in zares pregrešno, ko bi hotel kdo konec sveta do dneva in ure natančno določevati, ko vender naš Gospod sam pri sv. Mateju (24, 36) pravi, da tega še angelji nebeški ne vedó. — Kakor pa kristjan tega časa natančno ne more določiti, tako pa vendar ni prepovedano razna mnenja o tém primérjati in se za eno odločiti. Kar mene zadeva (piše r. Furmaher), jest tistim priterdim, ki konec sveta stavijo na konec 6tega tisuča od stvarjenja sveta. Ta misel namreč se opira na razloge, ktere nam pamet podaja in na ustno izročilo, ki je časti vredno nekaj zavolje starosti, nekaj pa zavolje veljavnih móž, ki nam ga sporočajo in ker se nahaja pri judih in kristjanih.

Judje so to izročilo poznali pod imenom preroka Elija. Hiša Elijeva (se bere v Talmudu) uči, da bo

svet stal 6 tisuč let! In to misel, ne da bi jo bili kar zaverгли, so kristjani tudi sprejeli in se nahaja pri mnogih najstarejih cerkvenih učenicih in razlagavcih sv. pisma. V pismu, ki se pripisuje apostejnu Barnabu, se bere tako: Sabota ima svoje ime od začetka stvarjenja. Bog namreč je vsa svoja dela doveršil v 6 dneh, sedmi dan pa je počival in ga je posvetil. Pazite, otroci moji, na te besede: Bog je vsa svoja dela doveršil v 6 dneh. Te besede pomenijo, da bo svet stal 6 tisuč let in da je to konec, ktereга je Bog vsim svojim stvarém postavil; ker pri njem je tisuč let, kakor en dan, kakor sam pravi: Današnji dan je kakor tisuč let pred mojimi očmi. Tako tedaj, otroci moji, bo ostanek vsih reči 6 dni, to je, 6 tisuč let! (To je res, da se pismo sv. Barnaba ne šteje med kanonične, to je, od sv. Cerkve poterjene bukve sv. pisma; zakaj ko bi bilo temu tako, bi bilo naše vprašanje že rešeno. Vender pa je gotovo, da je to pismo pod imenom sv. Barnaba že res iz apostolskih časov, in da ga nekteri cerkveni učenci, kakor Origen, Klemen Aleksandrijski itd. pohvalno omenjajo; Evzebij in sv. Hieronim to pismo naravnost sv. Barnabu pripisujeta in poslednji tako piše: To pismo zamore Cerkvi k posebni pobožnosti služiti in jest ga z Evzebijem imam resnično za Barnabovo.)

Sv. Justin, apostoljek mož in apologet, pravi: Iz marsikterih rekov sv. pisma se dá sklepati, da imajo tisti prav, ki terdijo, da bo svet v sedanjem stanu obstal 6 tisuč let. V kolikor le dneh je Bog svet vatvaril, pravi sv. Irenej, toliko tisuč let bo tudi stal. Pismo namreč govori: Kar se je takrat zgodilo, je ob enem prerokovanje, kaj se ima v prihodnje zgoditi! Sv. mučenik Hipolit ravno tisto terdi. Laktancij pa piše: Ker so vsa dela Božja v 6 dneh nastala, mora tudi svet 6 tisuč let stati, ker je en dan v Božjih očéh kakor tisuč let po prerokovih besedah.

Dva najimenitnejša razlagavca sv. Cerkve, sv. Hieronim in sv. Avguštín, sta tudi teh misli, ali ji vsaj ne nasprotujeta. Sv. Hieronim pravi pri razlaganji psalmistovih besed: Tisuč let je pred Tvojim obličjem, kakor včerajšnji dan (Pol. 89, 4.): Jest mislim, da je od teh besed sv. pisma in od lista sv. Petra navada nastala, tisuč let za en dan šteti, tako, da bi tedaj svet imel 6 tisuč let stati, kakor je v 6 dneh bil vatvarjen!

To izročilo se kakor svitla nit vleče skozi vse stoletja in imenitni cerkveni očaki, vzhodnji in zapadni, se ga deržé, postavim, sv. Križostom, Ciril Aleksandr., Hipolit, Anastazij, Izidor, German, patrijarh carigrški, Gaudencij iz Brešije itd. Izmed novejših so, postavim: Sikst iz Siene, Raban. Serrarij, opat Joahim, kardinal Nikolaj Kusa, Peter Bongus, in Bellarmin. Poslednji se sklicuje na sv. Avguština in pravi: Veliki hiponski škof je pri tem, kar to misel zadeva, zelo previden. On jo je sicer sprejel in jo je v svojih bukvah o cerkvi Božji tudi natezal; ali vender ne sklepa iz tega, da čas končanja sveta natanko vemo; ampak mi samo pravimo, da je skoraj verjetno, da svet ne bo čez 6 tisuč let stal; pa ne terdimó, da je to gotovo! Zaverzimo, pravi učeni Genebrard, točno število lét, vender pa sploh Elijevo izročilo za resnično imajmo, ker se te misli deržé tudi Laktancij in drugi. Da slednjič vse povzamemo, sklenimo z besedami glavnega razlagavca Kornelija a Lapide, ki v tem tako-le piše: Ta misel o 6 tisuč letih je tako splošna med kristjani, judi in ajdi, gerki in latinci, da jo moramo za staro in splošno spoznati. Ako nočemo leta in dneva določiti, je ta misel naj bolj verjetna.

To mnenje pa se vjema tudi s tokom Božjega razodenja. Če je namreč doba prvega razodenja terpela do Abrahama 2 tisuč let; doba stare zaveze od Abra-

hama do Kristusa zopet 2 tisuč let; potem gotovo ni golo ugibanje ako štejejo za razodenje gnade tudi 2 tisuč let.

V tem nas poterjuje tudi perzijansko izročilo, ki terdi, da bo po smerti Zoroasterjevi, ki je bil naj večji perzijanski modrijan, svet le še 3 tisuč let stal. Ker je pa Zoroaster umrl tisoč let pred Kristusom, se ta določba z našim mnenjem popolnoma vjema.

K večemu poterjenju naj sledi tukaj, kar govori Katarina Emerih v svojih prikaznih in razodenjih. Ona pravi, da se bo Antikrist prikazal kakih 50 ali 60 let preden se bo pisalo 2 tisuč po Kristusu, in bo ljudi zapeljeval. Vladarstvo Antikristovo, akoravno se bo širilo čez ves svet, bo po njenem razodenju terpelo le tri leta in pol, potem pa ga bo Kristus s sapo svojih ust v prepad pahnil. Po padcu Antikristovem bo ljudem le malo časa še dodeljeno k pokori in poboljšanju, zakaj, kmalo potem bo prišel Kristus v velikem veličastvu k poslednji sodbi.

(Konec nasl.)

Modroslovje.

XVII.

Gotovo je sv. Avguštin največi izmed starih cerkvenih modroslovcev, vendar pa ni s tem rečeno, da drugi niso znameniti. Po sv. Avguštinu je sicer vednost v sv. cerkvi začela nekoliko propadati, ker so viharji časi bili zanjo neugodni, ali ugasnila ni. Od petega do desetega stoletja je živelo veliko mož, ki so z modrostjo svojo razsvitljevali svojo dobo in si pridobili slavno ime v zgodovini človeškega uma. Večinoma so bili mašniki ali tudi škofje, kar jasno spričuje, da so duhovni v vseh časih kerščanstva tudi za posvetno vednost največ storili. Nikakor pa ne kaže posebej naštevati jih, samo enega naj omenim, ki je zavoljo svojih spisov veliko veljavo imel po šolah: ta je Severij Boecij (470—525). Njegovih spisov imenujejo veliko, toda ni vse res njegovo. Naj bolj znamenit je: „Tolažba modroslovja,“ v katerem kaj zanimivo kaže, kako da tolaži modroslovje človeka tudi v britkosti in terpljenji. Z modroslovjem tolažil se je tudi on sam, kajti obsojen na smert zaradi javnih homatij bil je dolgo časa v ječi.

Prestopimo sedaj v duhu dolgo dobo šest stoletij, v katerih se je kerščanstvo širilo in vterjevalo med german-skimi in slovanskimi rodovi, ter podajmo se kar naravnost v najlepše naprave srednjega veka: na visoke šole. Sv. cerkev je vedno obračala skerb na to, da bi olikala pridobljene narode: zato je povsodi ustanovila niže in više šole. Zlasti tam, kjer je cerkvi na roke šla državna oblast, so razcvetele naglo šole. Karol Veliki si je pridobil za šolstvo s svojim zvestim in umnim svetovalcem — učenim Alkuin-om velike zasluge. Visoke šole so se razvile kar same po sebi iz manjših šol, in sicer najprej konec 11. stoletja v Salerno, več pa jih je nastalo v 12. stoletju. Primerilo se je namreč v kakem večem mestu, da je na ondodni šoli učil prav sloveč učenik. Glas njegove učenosti je privabil mnogo učencev, ki so ga poslušali ter se z ustmenim podukom izobraževali. Bukev je takrat bilo kaj malo in še tiste so bile zelo drage, zato so učenci manj brali, a več poslušali, kakor dandanes. V takih šolah so se podučevale različne vede: nekatere so bile imenitne zaradi ene (n. pr. salernska zaradi zdravniške), druge zaradi druge vede (n. pr. v Bologni se je učilo pravo, v Parizu bogo- in modroslovje). Zlasti Pariz se je odlikoval z visoko šolo, v kateri je cvelo modroslovje; največi modroslovci

srednjega veka so učili ravno v Parizu. — Iz tega je pa tudi lahko umeti, zakaj da se je modroslovje, ki je cvelo v šolah, imenovalo šolsko ali latinsko: *philosophia scholastica*, in zakaj da se taki modroslovci in bogoslovci imenujejo: školastiki.

Tako smo dospeli do one dobe kerščanskega modroslovja, za katero naj bi nas bilo do sedanje razgovarjanje samo nekako pripravljalo, do one dobe, katero imenujemo: skolastično. Pri tej dobi bomo pa tudi dalje pomudili se, kakor pri vseh družih, kajti 1) je ta doba res zlata doba za kerščansko modroslovje, 2) je ravno ta doba kaj malo znana, a vendar 3) silno zaničevana, posebno od onih, ki ničesar o školastiki ne vedo. Zato ne bode odveč, ako Slovincem vednostno stran te dobe stavim pred oči ter popišem, kako je ona za modroslovno vednost skerbela, kako je to vednost gojila, kako je napredovala, in kaj je poznejšim časom ta doba izročila kot dedščino.

Prišlo je namreč v navado, da se vse zaničuje, karkoli je bilo v srednjem veku. Nekteri, ki hočejo sicer biti podučeni in razsvitljeni, vedno govorijo o temi in nevednosti srednjega veka. To je res, da tolikih znanosti niso imeli, kakor jih imamo dandanes, toda nikakor ni resnično, da bi um srednjega veka bil teman. Dokazal bom, da so v srednjem veku bolj ostro — in bistroumno mislili, bolj ravnali se po pravilih zdrave pameti in stroge logike, kakor marsikteri poznejši hvalisani modroslovci ali drugači učenjaki. Mnogim se zdijo spisi srednjeveških umoslovcev neprebavljivi, težavni, preveč suhoparni. A kaj je vzrok temu? Ali so bistroumni in krepki skolastični modroslovci, ali naša slabost in nezmožnost? Zdi se mi — in menda ne delam krivice nikomur, — da je zadnje resnica. Srednji vek v primeri s sedanjim vekom se mi zdi v modroslovji, kakor priden, marljiv, natančen in spreten gospodar, ki pa ima malo premoženja ter s tem tako zgledno gospodari, da mu je mogoče lepo dedščino zapustiti svojim otrokom. Kaj bi rekli o takih otrocih, ki zaničujejo svoje stariše, ker ti niso toliko imeli, kakor oni? Kaj bi imeli otroci brez pridnosti starišev? — Glavni vzrok, zakaj da današnja neverna vedno zaničuje školastiko, je to, da skolastična veda ljubi, zagovarja in podpira sv. vero, da ona služi veri. Ta veda namreč pripoznava, da vera je od Boga samega nam dana ter po nadnatorni poti razsvitljuje naš um: zato je vera viša, seveda tudi potrebniša, kakor veda. Današnja veda pa ne samo, da ne služi veri in je ne podpira, ampak spokopava jo in jo podira. Tedaj se ni čuditi, da srednjeveško in pa sedanje neverno modroslovje se ne vjemate, ravno zato pa moramo mi še toliko bolj zanimati se zanj, kakor je samo ena vera prava, tako je tudi le ena znanost in ena modrost prava. — Zraven tega pa nas mora skolastično modroslovje tudi zaradi tega zanimati, ker ga je priporočila najviša cerkvena oblast: sv. oče papež Leon XIII v onem okrožnem pismu, katero sem že zadnjič omenil (Aeterni Patris, 4. avg. 1879). „Po dōbi sv. očetov — tako pravi ono pismo — so se lotili učeniki, ktere zovejo školastika, velikanskega dela; namreč bogato žetev, ki se razprostira po spisih sv. očetov sprajjati in zbirati, hraniti — tako rekoč v eni shtambi, da bi petomci jo mogli rabiti koristno.“ — „Res krasne prednosti ima skolastično bogoslovje, zaradi kterih se ga bojijo sovražniki resnice! Te so: prava zveza med stvarmi in njihovimi vzroki; oni red in ona vravnava, ki je podobna razverstitvi vojakov za boj; one jasne opredelbe (označenja) in razločitve; oni terdni dokazi in bistroumne razlage, ki ločijo svetlobo od temote, resnico od laži, — ki razkrivajo zapeljive in goljufive laži krivovercev, kakor da bi se jim oblačilo izterga

lo —: te in druge prednosti občudujemo v školaškim bogoslovju. Toda od kod jih je dobilo bogoslovje, kakor edino le od pravega modrovanja. — od pravega modroslovja, katero so rabili školašični učenci marjivo in previdno v bogoslovju. Ker verhu tega združujejo školaštiki prav tesno med seboj vednost božjo in človeško, bi nikakor ne bilo doseglo njihovo bogoslovje toliko slave in priznanja, ako bi oni bili rabili pomanjkljivo, nepopolno ali poveršno modroslovje.“ — Mi tedaj smemo reči: Modroslovje školašično je popolno, je temeljito, je za vero koristno, za nejevernike nevarno: zato pa nam mora biti ljubo in vredno, da ga ogledamo natančneje.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ponesrečil se je ples fantom v Solkanu predzadnjo nedeljo, kakor se sploh pripoveduje. Preteklo jesen bil je v Solkanu sv. misijon, in pri tisti priliki so se deležniki misijona odpovedali hudiču, njegovemu napuhu in vsem njegovim dejanjem. Fantom se je zdelo, da je dovolj, ako so mož beseda par mesecev, ter da smejo zopet napravljati na Goriškem navadne javne plese, pri katerih se godí mnogo neredov. Vse prigovarjanje, naj bi odstopili od svojega namena, bilo je zastoj. Tedaj se obrneta domača gospoda duhovna do ženskega spola ter priporočata v cerkvi rečeno nedeljo dekletom prav toplo in z vso gorečnostjo, naj se plesa ne vdeležijo, naj pustijo mladeniče same rajati, ako se ne dajo podučiti. Nasledek je bil, da pri plesu ni bilo nobene ženske razen par goriških dekel, ki so morale pa biti ob 7 že doma, in da je bil valed tega solkanski pustni ples popolnoma pust. Dekleta so premagale fante ter pokazale, koliko more dobra volja, pa tudi, koliko more duhovnikova beseda, izgovorjena o pravem času in s potrebnim poudarkom. Naj bi ta izgled oserčil tudi druge občine, da bi se omejili ali zaterli oni plesi, ktere napravljajo v prvi versti kerčmarji, da se več pije in potrosi. Žali, da po mnogih krajih tudi društveni plesi niso drugo ko javni plesi, napravljeni pod imenom društva, da z besedo kažejo to, česar nimajo. „Soča.“

Drobiž.

III.

(Dalje.)

2. Glive, glivice, plesnji, bakterije so jako različne gledé oblike, in še veliko bolj gledé okusa. Glivoslovci pravijo, da v nobenem drugem razredu rastljin-skem ne nahaja se toliko raznovrstnih okusov. Konečno pa se vendar le v dva razreda delé — dobre in škodljive, vžitne in strupene.

Enako se ljudjé med seboj razločujejo. Narod je narodu gledé nekih svojstev pōdoben, a v svojih posebnostih, značaju, šegi, navadah, okusu mnogokrat različen. To je že sedaj na tem svetu v sedanjem telesnem, zemeljskem življenji. Ista razlika bode po vstajenji od mertvih. Dokaz temu, da je že gledé vonjave, v čemur je hotel neki prof. Jäger človeško dušo zasledovati, drug od drugega drugačen; je domača žival pes, ki med stotino sledovi zavoha svojega gospodarja. Drugačen je duh (vonjava) evropejca, drugačen zamorca afrikanca, drugačen indijans amerikanca. Različna vonjava kristijana

od židovske. Prof. Barruel je delal poskušnje v tem oziru primeševáje malček žveplenega kisa človeški kervi. ter se je prepričal, da kri slehernega človeka ima poseben. le njemu lasten vonj ali duh. Še večja razlika pa je med človeško in živalsko kervjo. (Liebig. Agric. Chemie st. 490.) V mladosti drugače, kakor v poznejših letih in v starosti. Tudi iz tega se dá sklepati, da je teló s svojimi snovmi in česticami (drobci) nekaj povsem drugačnega, kakor enojni duh (duša) „Ne moremo sicer naravnost reči, da se predrugači človeški život v sedmih letih, kakor se to navadno misli, ali da se prestvari še v mnogo krajšem času, morda že v 30 dneh, kar si učeni možje prizadevajo dokazati; to pa vemo gotovo, da vsaka stvar, ki jo človek vžije, le skozi njegov život potuje.“ (J. Bleiweis. Ltps. Mat. 1878 str. 23.) Potem bi moral človek vse pozabiti po preteku sedmih lét, ali bi mu ves spomin na preteklost že v enem mesecu izpuhtel, ako bi res bilo, da teló in duh se bistveno ne razločujeta ter sta cba iz telesnih snovi sestavljena. Toda prašajmo sivolasega starčka ali zgerbančeno staro mamico, kaj in kako je bilo za nju mladih dni. — s koliko navdušenostjo in živahnostjo znajo o tem pripovedovati, kot da se zdaj godí nam pred očmi. Že davno je po nauku fizijologov (naravoslovcev) vsaka nitka telesne tvarine nadomeščena z drugo, in to ne enkrat, nego deset- dvajset-petdesetkrat, vendar v duhu je spomin stalen, in vsakemu človeku lastni duh isti ostane in se zavé svoje osebnosti.

Vsaka duša je kakor cel svet misli, željá, in iz teh rodečih se besed in dejanja. V gozdéh, kakor med drevjem v tihi senci skriváje se, vzrastejo glive, tako v skrivnem se rodé misli človeške. Nektere se zdé jako lepe, kakor je kraljica gliv „mušnica“ lepo pisana, a da jo zavžiješ. zavrtí se po glavi in človek postane pijan, zato ji neke pravijo tudi „munjena gliva.“ Isto neke glive spreminjajo barvo, ko jih prerežeš. najpred so bele, potem modrozelenkaste, a naposled temnomodre: take so gotovo strupene. Že imé označuje, varuj se jih! N. p. „satanska gliva“ (boletus satanas). Ni-li med človeškimi mislimi željami, besedami, nazori, ki se nam podajajo v govorih, pesmih miloglasnih, umotvorih krasnih (podobah, slikah, glasbi), v pripovedih mičnih i. t. d., enakih „mušnic“ in včasi očitnih „satanskih gliv?“ —

Glivice nižje verste imajo včasi čudno podobo, ki se mnogokrat še le pod drobnogledom bolj natanko vidi, da jim dajo naravoslovci primérna imena: batki, zvončeki, kozarčeki, rogljiči, repiči, zajčja ušesca, oslovska ušesca i. t. d. V skrivnem razodenji (II, 23.) pravi Bog: „Spoznale bodo vse občine, da sem jaz, ki preiskujem obisti in serca; in dal vam bodem vsakemu po delih vaših.“ Dalje pravi naš Zveličar: „Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, kterokoli rekó ljudjé, dali bodo zanj odgovor v dan sodbe.“ (Mat. 12, 36.) In apostelj narodov govori: „Vsi se moramo pokazati pred sodišče Kristusovo, da prejme vsak po tem, kar je v telesu storil, bodi si dobro, bodi si hudo.“ (II. Kor. 5, 10.) Pa že Daniel prerokuje: „Mnogi, ki v prahu spé, prebudili se bodo, in šli bodo eni v večno življenje, a drugi v pogubljenje večno.“ (Dan. 12, 2.)

Razgled po svetu.

Ruske. (Kar ima priti se napoveduje.) Dvnevnik Varšavski je pred nekaj časom hudo ropotal zoper samostana v Lublinu in Čenstohavu; imenoval ju

je berloga, v katerih se izlega počenjanje (agitacija) zoper (češ) „pravoslavno“ rusko cerkev. Že takrat so nekateri politički vremenoslovci prerokovali hudo preganjanje katoličanov, ruska vlada je namreč hotla občinstvo pripraviti na vihar, ki ima priti nad katoliško Cerkev, a žali, da se ti preroki niso zmotili. — V nedeljo, 31. p. m., prilomastili so žandarmi v samostan oo. dominikanov v Lublinu. Ljudstvo v cerkvi zbrano je bilo silo nejevoljno, derlo je na hodnike in hotelo oprostiti svečenike. Žandarmi so zgrabili za orožje in ranili več ljudi. Vjete duhovnike so tirali na kolodvor in odpeljali v zapor v Varšavsko terdnjavo. Dolže jih, da so unitom (zedinjenim germom) delili ss. zakramente. To je menda prvi korak, da se zatre zamostan oo. dominikanov v Lublinu. — Kakor je znano, je katoliškim svečenikom strogo prepovedano kerševati, poročevati in pokopavati „unite,“ vse to se mora zgoditi po razkolniških svečenikih v razkolniški cerkvi. Prestopniki so bili dosihmal kaznovani v denarjih za posamezne slučaje; a posihmal jim obetajo še vse huje kazni.

Pruske. Se bode nemara na Pruskem obernilo kaj na bolje? Gosposki zbornici je izročen nov predlog o cerkvenih zadevah, ki obravnava, kaj naj bi se katoliški Cerkvi dovolilo. Med temi je tudi opušenje tistega vladinega „sodnjega dvora“, ki se neopravičeno vtika v katoliške vravnave in dela velike zapreke sv. Cerkvi.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Nekatere osebe v hudih skušnjavah. — Hišni oče žganjepitju strašno vdan. — Gospodar preklinjevalec in drugim strastim vdan za poboljšanje. — Oseba z bolno nogo prosi N. lj. G., sv. Jožefa, sv. Deodata in sv. Antona za pomoč. — Oseba v posebnih potrebah, da bi na priprošnje Lurške M. D., angeljev Božjih, sv. Jožefa in družih svetnikov bila uslišana, in hoče potem zahvalo naznaniti. — Žena za pravo poterpežljivost. — Poboljšanje razuzdanega moža. — Mati priporoča v molitev moža in sina spreobrnjenje, oba nesrečna zapravljevca. — Slabovernna in pijanska sestra za poboljšanje. — Bolna gospá prav živo priporočena za pomoč na priprošnje N. lj. G., sv. Jožefa in sv. Deodata. — Odvernjenje nekega križa. — Bolan študent za zdravje, če je božja volja. — Bolnica za zdravje. Hvala se naznani, ako bode uslišana. — Zdravje pri domači živinici. — Posebno razuzdan mladeneč za spoznanje in poboljšanje.

Koledar za prihodnji teden:

22. svečana. Stol s. Petra Antijoh. — 23. Spomin molitve N. lj. G. J. Kr. na Oljski gori. — 24. S. Matija ap. — 25. S. Marjeta Kortonka. — 26. S. Ciril Aleksandr. — 27. Leander. — 28. Druga predpelnična nedelja. S. Roman.

Iz rimskega zapisnika mučenikov.

4. svečan.

Sv. Abramij, škof in mučenik v Arbeli v Perziji. Ker ni hotel solnca malikovati, so ga zato s šibami pretepali in nazadnje ob glavo djali.

Sv. Andrej Korzin, škof je bil sin plemenitih in pobožnih starišev. Njega je mati z gorečimi molitvami od Boga sprosila in Mariji posvetila. Še pred njegovim rojstvom imela je čudne sanje. Zdelo se ji je, kakor da bi volk na svet prišel, kateri jo je naravnost pobrisal proti cerkvi reda Karmelitov; šel je celo v hišo božjo in ko je stopil noter, se je spremenil v jagnje. Te sanje so bile pomenljive, zakaj deček Andrej je bil zelo lahko-mišljen, včasi celo hudoben, da ga je mati morala večkrat strogo pokarati. Ali, ko je prišel bolj k pameti, zlasti ko je zvedel, da je Materi Božji obljubljen in posvečen, je postal krotak in ponižen kot jagnje. Stopil je tudi v red Karmelitov in postal na zadnje celo škof leta 1360.

Zoel Ardinga, hči nekega portugalskega kralja — nevernika. Spreobrnila se je in postala kristjana; brezbožni nečloveški oče pa jo je zato umoril z lastno roko.

Sv. Evtihij, mučenik v Rimu. Umerl je v ječi za lakoto. Na njegovem grobnem spominku se bere kot napis krasna pesmica, ki jo je mučeniku v spomin in na čast naredil papež Damaz.

Sv. Fileja škof, silno učen mož, pa tudi zvest kristjan, kterega so njegovi znanci in prijatelji zastoj skušali k odpadu od sv. vere pripraviti, da bi mu življenje rešili; on je rajši smert storil, kakor da bi Kristusa zatajil in si tako priboril krono mučeništva. Ta stano-vitnost je na Filoroma, rimskega vojščaka, tak vtis napravila, da se je tudi on spreobrnil in s Filejem vred bil ob glavo djan. Po zgledu svojega pastirja je pa tudi veliko število vernih ravno tisti dan šlo v mučeniško smert.

Sv. Gelazij, sin plemenitih starišev v Pijačenci na Laškem, je že kot otrok imel nebeška prikazanja, je občeval z angelji, in ga je Jezus sam necega dne iz tega sveta k sebi poklical. Zakaj slišal se je glas z nebes: Pustite otročiče k meni priti in precej na to je sveti deček svojo čisto dušo izdihnil.

Sv. Gemulj, rojen Nemeč, je spremil nekega nemškega škofa v Rim. Ko prideta oba blizo mesta Milana na Laškem, ju napadejo tolovaji in Gemulja ubijejo. Njegova kri je tekla v neki vodnjak, in pravijo, da vsi kamni rudeči postanejo, ki se veržejo v ta vodnjak.

Sv. Gilbert, spoznovalec in župnik, je s pomočjo božjo skoraj vse svoje farmane posvetil, večina njih si je izvolila samostansko življenje, on sam je bil njih predstojnik — tako se je vstanovil red Gilbertincev, ki ga je poterdil papež Evgenij III. Ojstro se je pokoril in tako malo vžival, da so se čudili, kako more živeti. In vender jo dosegel starost 100 let. (To je dokaz, da post, pritergovanje itd. življenja ne skrajša, pač pa ohranjuje in podaljša.)

Sv. Izidor, menih in mašnik v Poluziji na Egiptovskem, je bil učenec sv. Janeza Zlatoustu. Pisal je veliko učenih knjig in tisoč in dvajnajst listov raznim škofom tedanje dobe in cesarju Teodoziju.

Sv. Jožef Leoniški, spoznovalec iz reda sv. Frančiška, je bil leta 1585 poslan na Turško, da bi ondotne kristjane poterdil v veri. Lotil se je pa tudi Turkov in jih je več celo spreobrnil, med njimi tudi nekega paša. To je pa razkačilo névernike, prijeli so ga, na verige obesili in železne kaveljne mu v meso zasadili.

Tudi v teh strašnih mukah, ki jih je srečno preстал, je oznanoval sv. vero. To je preganjalce tako osupnilo, da so ga spustili. Vernil se je v svoj samostan na Laškem, kjer je natorne smerti umerl leta 1612 na današnji dan.

Sv. Rembert, učenc in naslednik sv. Ansgara na škofjskem sedežu v Hamburgu in Bremen-u. Bere se, da je sv. evangelijski oznanovalec tudi Vendom (Slovanom.) umerl je leta 888.

Listek za raznoterosti.

Majhen križev pot, table z okvirom vred po 3 čevlje visoke, se dobi po nizki ceni v rožnih ulicah št. 21, pri A. L. Götzl.

Verske igre. V vasi Rum na Tirolskem množica 15—20letnih deklic predstavlja glavne dogodbe iz življenja sv. mučenice Barbare in se neki prav verlo obnašajo.

Goveri č. g. kateheta Ant. Keržiča „človeški sreči“ so bili preteklo nedeljo z izverstnim govorom, zlasti o 8. blagru, doveršeni. Blizo poldrugi sto gld. so blagi poslušavci zložili pri teh govorih.

† V Žimnu je umerl ondotni župnik č. g. Fr. Orlič, izversten dušni pastir. R. J. P.

Č. g. Ivan Berglez, kaplan v Konjicah, je postal župnik v Artičah.

Štiridesetletnica, odkar je prosvitli cesar Frančišk Jožef I nastopil vladanje, se bode obhajala l. 1888. Da bodo priprave velike, ni dvomiti; dunajsko mesto bo napravilo veliko obertnijsko razstavo.

Iz dijaške kuhinje za zdaj ob koncu prve polovice šolskega leta samo nekoliko. Iz srednjih šol jih je dobivale pomoč 89 (naj večja večina iz gimnazije). Med temi jih je 70 izdelalo (4 so celo odlični); 19 pa jih je omahnilo, po večem v tacihi tvarinah, ki so v življenju najmanj rabijo.

Izmed poslednjih se je nadjati, da se jih v drugi polovici leta precej veliko vzdigne. O unih iz začetnih šol drugi pot. — O bobnu pa je vse tiho: hvala Bogu in našim blagim dobrotaikom, ktere vljudno prosimo, da bi nas ne pozabili!

Iz Nemčije se je l. 1885 izselilo 103.657 ljudi.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Jak. Kolednik je postal župnik v Hajdinju.; č. g. Val. Mikuš pride za 3. kapl. v Celje, in č. g. St. Turkaš za 2. kapl. k sv. Petru pri Mariboru. Kaplanija v Lučah ostane prazna. — umerl je 23. t. m. č. g. Jan. Kinčič, vpok. žup. v Tinjah.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. gosp. župnik Mih. Tavčar 5 gld. — Discipulus-discipuli 1 gld. — G. Lovro Ravnik 3 gld. — Čast. g. župnik J. Dolžan 1 gld. 50 kr. — Neimenovan 3 gld. 27 kr. — G. B. B. 2 gld. — Č. g. župnik Jan. Potočnik 5 gld. — Preč. g. V. D. 2 gld. — Neimen. 50 kr. — L. 40 kr. — Č. g. Jan. Smrekar 1 gld. (Za J. F. se bo storilo, kar bo moč. Vr.) Družbica kubinjska 1 gld. 50 kr.

Za sv. Detinstvo: Prečast. g. J. Rozman, mestni župnik v Ljubljani, 10 gld. — F. K. 1 gld. — Čast. g. Leopold Zaletel, kaplan v Šentvidu nad Ljubljano, 30 gld. — Neža Plahutnik 30 kr. — Č. g. Davorin Molek iz Šmartna pri Lit. 3 gld. — Da bi se kraljestvo Božje čedalje bolj — razširjalo — 10 gld. — Po č. g. Gašp. Majarji v Hinjah 3 gld. 10 kr. — Z Dobrove čast. g. kapl. J. Laznik 7 gld. 80 kr. — Neimenovana 2 gld.

Za kapelo v Marjanišču: Gospa Terezija Urban 5 gld. — Preč. Alojzi Ledvinka 14 gld. — Preč. Josip Sever 7 gld. — Preč. Anton Lacko 7 gld. — Preč. Fr. Cvetko 7 gld. — Preč. Dr. Juri Sterbenc 5 gld. — Gosp. Primož Pakiž 7 gld. — Gosp. Andrej Erast 5 gld. — Gosp. Luka Šabec 1 gld. — Gosp. Leopold Globočnik 7 gld.

Za sv. Očeta: Škofja po čast. gosp. župniku Bl. Šokliču 60 gld. (oddano v kn. šk. pisarni).

Za cerkev sv. Martina na Zilski Bistrici: Čast. g. župnih Mih. Tavčar 5 gld. — Neimenovane gospodičine 10 gld.

Za polkodovane po povodnji na Gorenjskem: Neimenovana 2 gld.

Za misijonarje prestopivše iz raskolništva: Pod napisom: „Da bi se kraljestvo Božje čedalje bolj razširjalo“ 50 gld. — Č. g. A. Brezovščak 3 gld.

Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: Preč. g. kan. Anton Urbas 20 gld.

Za milgosp. škofa v Banjaluci: Čast. g. kaplan Jož. Laznik 3 gld. — Spoštov. R. Seiler 5 gld.

Za oo. Trapist v Bosni: Čast. g. župn. Ant. Brezovščak 2 gld.

Za misijonarje v Carigradu: Čast. g. župnik Ant. Brezovščak 3 gld.

Za razširjanje sv. vere: „V čast. sv. Fr. Keav.“ 10 gld. — M. J. 10 gld.

Za stolno cerkev v Sarajevu: Spoštov. R. Seiler 5 gld.

Za svonove v Sarajevu: Neimenovana 2 gld. — Č. g. P. Šlibar 5 gld.

Za cerkev v Sarajevu: Neimenovana 3 gld.

Za oo. Trapist v Bosni: Neimen. 2 gld.

Za družbo sv. Leopolda: G. B. B. 2 gld.

Za afrikanski misijon: Č. g. Lz. 2 gld. — Č. g. Fr. Eržen 3 gld. 50 kr.

Za dobre namene: Čast. g. župnik M. Tavčar 15 gld.

Za družbo sv. Bonifacija: Kat. duhoven 5 gld.

Za Sveto deželo: M. J. 5 gld.